

ANKARA SANAYİ ODASI

**TUNUS CUMHURİYETİ
ÜLKE NOTU**

Araştırma ve Yönlendirme Müdürlüğü

22 Kasım 2016

İÇİNDEKİLER

1- Ülke Künyesi

2- Tunus'un Dış Ticareti

Tablo 1 – Ülkenin Dış Ticaret Göstergeleri

Tablo 2 – Tunus'un İhracatında Başlıca Ürünler

Tablo 3 – Tunus'un İhracatında Başlıca Ülkeler

Tablo 4 – Tunus'un İthalatında Başlıca Ürünler

Tablo 5 – Tunus'un İthalatında Başlıca Ülkeler

3- Türkiye ile Tunus Arasındaki Ticari İlişkiler

Tablo 1 – Türkiye- Tunus Dış Ticaret Değerleri

Tablo 2 – Türkiye'nin Tunus'a İhraç Ettiği Başlıca Ürünler

Tablo 3 – Türkiye'nin Tunus'dan İthal Ettiği Başlıca Ürünler

1- Ülke Künyesi

Resmi Adı	Tunus Cumhuriyeti
Devlet Başkanı	Mohamed Beji Caid Essebsi (Aralık 2014)
Başbakan	Youssef Chahed (Ağustos 2016)
Başkenti	Tunus
Resmî dil	Arapça (Fransızca yaygın olarak kullanılmaktadır.)
Yönetim biçimi	Cumhuriyet
Yüzölçümü	162.155 km ²
Nüfus	11,3 Milyon
Gayri Safi Yurt İçi Hasıla - GSYİH	43.989 (milyon USD, IMF 2016)
Kişi Başına Düşen GSYİH	3.919 USD (IMF 2016)
Büyüme Oranı	% 2 (2016)
Para birimi	Tunus Dinarı (TD)
Nüfus ve İşgücü Yapısı	Resmi rakamlara göre % 18,3 olan işsizlik, ülkenin kronikleşen temel ekonomik sorununu oluşturmaktadır. İş gücünün % 49'u hizmet, % 17,9'u tarım ve % 33,1'i sanayide istihdam edilmektedir. Tunus Afrika'nın en iyi kalifiye iş gücüne sahip ülkesidir.
Ekonomik Yapı	<p>Turizm, hizmet sektörü, tarım, tekstil ve konfeksiyon, hafif sanayiler ile petrol ve fosfat üretimi</p> <ul style="list-style-type: none">- Üretimde ve ihracatta fosfat ve petrol eski önemini yitirmiştir. Diğer taraftan tekstil, gıda işleme, elektrikli ürünler önem kazanmıştır.- Tunus tekstil, makine ve elektrikli ürünler, otomotiv parçaları, eczacılık ürünleri, ayakkabı ve deri, gıda ve bilişim teknolojilerine yapılacak yatırımlar açısından rekabet avantajına sahiptir.- Orta Doğu ve Kuzey Afrika'daki daha büyük pazarlara giriş imkanı sunmaktadır.- AB ile arasındaki Ortaklık Anlaşması, Avrupa pazarına girişte sanayi ürünlerinde gümrüksüz giriş imkanı sağlamaktadır.- Tarım ve balıkçılık sektörünün GSYİH'daki payı % 9'a yükselmiştir. İhracat gelirlerinin ise özellikle gıda işleme alanında yaklaşık %10'u bu sektörden elde edilmektedir.- Tunus, Genel Preferanslar Sistemi çerçevesinde mamul mallarda, tarımsal ürünlerde ve el sanatları ürünlerinde; ABD, Kanada, İsviçre, Avustralya ve Japonya'nın tercihli tarifelerinden yararlanmaktadır.- Mısır, Fas, Ürdün ile tarife engellerini kademeli olarak tümüyle indirmeye yönelik Serbest Ticaret Anlaşmaları bulunmaktadır.
Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	<ul style="list-style-type: none">- Tunus mevzuatına göre, 5.000 Tunus Dinarı'nın (yaklaşık 3.700 ABD Doları veya 2.600 Euro) üzerindeki dövizle ülkenin terki öngörülüyorsa, girişte deklarasyon yapılması zorunluluğu bulunmaktadır.- Türk işadamları için vize zorunluluğu yoktur.- Tunus'ta iş yapan firmalara genellikle vasıfsız yabancı işçi çalışması müsaade edilmezken yapılan işin niteliğine göre bazen değişik uygulamalarda da olsa genel olarak her 4 yerli kalifiye işçiye (mühendis yönetici teknisyen vb) karşılık sadece 1 yabancı kalifiye işçiye çalıştırılmasına izin verilmektedir.

Yatırımlarda Öncelikli Alanlar	- Tunus'ta iç piyasaya dönük ticari faaliyetlerde bulunmak üzere yatırım gerçekleştirmek isteyen yabancı bir firma, Tunuslu bir firma ile yapacağı ortaklıktan en fazla %49 oranında hisse alabilmektedir. Söz konusu oranlar imalat, sanayi ve turizm sektöründe %100 oranına çıkabilmekte; tarım ve balıkçılık alanında ise en fazla %66 olarak belirlenmektedir. - Bilgi işlem ve haberleşme, Elektrik-elektronik, mekanik, tekstil, gıda sanayi, deri ve ayakkabı öncelikli yatırım alanlarıdır.
Yatırım Teşvikleri	Tunus'ta mevcut yatırımları teşvik mevzuatı madencilik, enerji, iç ticaret ve mali sektördeki yatırımlar dışında kalan tüm yatırımları kapsamaktadır. Bu mevzuata göre; sanayi ve hizmet sektöründe yapılacak yatırımlar için doğrudan Sanayi, Enerji ve KOBİ Bakanlığına bağlı Sanayi Geliştirme Ajansı'na (API) müracaat edilmesi gerekmektedir.

2- Tunus'un Dış Ticareti

Tablo 1 - Ülkenin Dış Ticaret Göstergeleri (milyon dolar)

Yıllar	İhracat	İthalat	Denge	Hacim
2013	17.060	24.266	41.326	-7.206
2014	16.768	24.814	41.582	-8.046
2015	12.930	16.786	29.716	-3.856

Kaynak: Trade Map

İhracat

Tunus'un ihracat yapısı ise ülkenin aynı zamanda üretim yapısını da yansıtmaktadır. İhracatta, kablo, zeytinyağı, hazır giyim, ham petrol, elektrik tesisat malzemeleri, taşıt araçları aksam ve parçaları, TV alıcıları, ayakkabı, spor giyim, hava taşıtlarının aksam ve parçaları, elektrik panoları değer bazında önemli bir yer tutmaktadır.

Tablo 2 – Tunus'un İhracatında Başlıca Ürünler (milyon dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2013	2014	2015
	TOPLAM İHRACAT	17.060.465	16.768.213	12.930.298
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	1.678.210	1.822.885	1.659.487
1509	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	504.593	276.958	900.306

6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	676.223	611.854	806.077
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	1.748.136	1.439.944	551.269
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	267.094	291.583	548.898
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb)	440.605	460.343	485.651
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	282.811	333.513	349.004
8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	487.027	423.207	329.923
6403	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olan ayakkabılar	283.013	288.930	317.362
6211	Spor, kayak ve yüzme kıyafetleri; diğer giyim eşyası	634.277	644.213	225.879

Kaynak: Trade Map

Tablo 3 – Tunus’un İhracatında Başlıca Ülkeler (milyon dolar)

		2013	2014	2015
	TOPLAM İHRACAT	17.060.465	16.768.213	12.930.298
1	Fransa	4.817.101	5.135.517	4.223.744
2	İtalya	3.051.498	2.927.019	2.551.473
3	Almanya	1.986.498	2.155.214	1.825.004
4	İspanya	743.189	538.372	675.076
5	ABD	771.705	537.724	560.972
6	Belçika	407.918	397.088	312.490

7	Avusturya	162.999	186.103	258.327
8	İngiltere	623.116	491.057	221.141
9	Hollanda	426.673	373.093	197.917
10	Çin	176.729	210.367	184.519
11	İsviçre	160.386	166.648	148.863
12	Türkiye	289.268	196.697	144.078
13	Çek Cum.	116.134	145.624	143.186
14	Japonya	131.121	149.076	127.056
15	Hindistan	116.960	184.230	115.002

Kaynak: Trade Map

İthalat

Tunus'un ithalatında tüketim mallarının payı yaklaşık % 30 gibi yüksek bir oran tutmakta olup, bu durum endüstri açısından ülkenin kendine yeterli olmadığını göstergesidir. Hammadde ve yarı mamuller ithalatı, başta pamuk ve kumaş olmak üzere, tekstil hammaddeleri, endüstri alet ve makineleri, mineral yakıtlar gibi enerji hammaddeleri, oto yan sanayi, plastik maddeleri ve türevleri, hububat ve demir çelik gibi hammaddelerden oluşmaktadır.

Tunus'a tekstil hammaddesi (iplik ve kumaş) ve tekstil makineleri, hububat (Tunus'un açığı bulunmaktadır), tütün ve mamulleri, çeşitli demir-çelik ürünleri, metal eşya, otomotiv yan sanayi ürünleri, büro makineleri ve haberleşme cihazları, elektriksiz makineler, ulaşım araçları, elektrikli makineler ve cihazlar ile inşaat malzemelerinin Tunus'a ihraç edilebilecek potansiyel ürünler olduğu düşünülmektedir.

Tablo 4 –Tunus'un İthalatında Başlıca Ürünler (milyon dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2013	2014	2015*
	TOPLAM İTHALAT	24.266.395	24.814.101	16.786.826
8703	Binek otomobilleri ve esas itibarıyla insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dahil)	820.031	811.226	602.070
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb)	404.054	437.455	437.025
1001	Buğday ve mahlut	508.878	536.320	399.366

8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	366.513	368.895	357.068
8542	Elektronik entegre devreler	280.638	259.427	325.885
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	297.989	277.821	308.964
8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	146.197	99.427	281.276
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	245.432	249.643	276.280
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	251.888	267.914	263.911
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	441.815	497.854	228.360

Tablo 5 – Tunus’un İthalatında Başlıca Ülkeler (milyon dolar)

		2013	2014	2015
	TOPLAM İTHALAT	24.266.395	24.814.101	16.786.826
1	Fransa	4.918.304	4.458.445	3.986.315
2	İtalya	4.293.105	4.368.467	3.361.748
3	Almanya	1.769.081	1.764.659	1.536.503
4	Çin	1.263.159	1.235.774	1.240.208
5	Türkiye	892.157	915.092	820.028
6	İspanya	1.202.338	1.210.292	814.741
7	ABD	870.178	831.402	559.747
8	Belçika	491.583	437.724	354.972
9	Brezilya	290.601	237.551	302.969
10	Hollanda	345.195	337.201	290.761

11	Rusya	224.371	400.848	268.206
12	S. Arabistan	258.188	270.861	248.022
13	Hindistan	306.441	268.313	213.840
14	İngiltere	250.757	264.251	213.071
15	İsviçre	230.637	274.946	201.566

Kaynak: Trade Map

3- Türkiye ile Tunus Arasındaki Ticari İlişkiler

Tablo 1 - Türkiye-Tunus Dış Ticaret Değerleri (bin dolar)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2013	892.157	289.268	1.181.425	602.889
2014	915.092	196.697	1.111.789	718.394
2015	820.028	144.078	964.106	675.951
2015 (Ocak-Eylül)	618.546	113.084	731.629	505.462
2016 (Ocak-Eylül)	673.024	173.965	846.988	499.059

Kaynak: TÜİK

İhracat

Tunus dış ticaret politikasının genel yaklaşımı ile de uyumlu olmak üzere, Tunus'a tekstil hammaddesi (iplik ve kumaş) ve tekstil makineleri, hububat (Tunus'un açığı bulunmaktadır), tütün ve mamulleri, demir-çelik ürünleri, metal eşya, otomotiv yan sanayi ürünleri, büro makineleri ve haberleşme cihazları, elektrikli ve elektriksiz makineler, ulaşım araçları ihraç edilmektedir.

2015 yılında Tunus'a ihraç edilen belli başlı ürünler, petrol gazları, pamuklu ve diğer kumaşlar, esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, kağıt tabakalar, demir veya alaşımsız çelikten yassı ürünler, otomobiller, alüminyum profil, demir veya çelikten profiller, buzdolapları, dondurucular, sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar, plastik ambalaj malzemeleri ve kabuklu meyvelerdir.

Tablo 2 - Türkiye'nin Tunus'a İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2013	2014	2015
	TOPLAM İHRACAT	892.157	915.092	820.028
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	46.313	60.205	79.303
5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibarıyla % 85 veya daha fazla pamuk içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. ı geçenler)	62.239	59.682	49.778
8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	32.173	33.815	31.276

4811	Kağıt, karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar	16.847	39.024	26.653
6006	Diğer örme mensucat	20.543	21.573	20.739
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	6.890	8.910	19.814
5211	Pamuklu mensucat (pamuk oranı < % 85 olan sentetik veya suni liflerle karıştırılmış olup m2. ağırlığı 200 gr.ı geçenler)	32.587	26.354	19.660
8703	Otomobiller	60.904	23.329	17.283
7604	Aluminyumdan çubuklar ve profiller	5.479	10.747	15.597
7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	11.950	16.780	14.121

Kaynak: TÜİK

İthalat

Tunus'un önemli ihraç ürünlerinden fosfat türevleri karşılaştırmalı üstünlüğe sahip görülmektedir. Tunus aynı zamanda tarım ve kimya sektörüne ucuz hammadde sağlanması açısından önem taşımaktadır.

2015 yılında Tunus'tan yapılan ithalat bir önceki yıla nazaran %26,8 oranında azalarak 144 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında Tunus'tan ithal ettiğimiz başlıca ürünler, fosforik asitler, kimyasal gübre, zeytinyağ, pamuklu kumaşlar, kablolar, elektrik panoları, hurda demir, hurma, ayakkabılar ve hazır giyimdir.

Tablo 3 - Türkiye'nin Tunus'dan İthal Ettiği Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2013	2014	2015
	TOPLAM İHRACAT	289.268	196.697	144.078
2809	Difosfor pentaoksit, fosforik asit ve polifosforik asitler	36.662	16.743	24.227
3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	109.715	50.433	21.404
1509	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	0	0	8.270

5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. ı geçenler)	5.092	8.650	6.006
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	6.805	5.768	5.540
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	4.217	5.525	5.392
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	786	37	5.014
804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	4.331	3.822	4.959
6403	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olan ayakkabılar	1.241	2.285	4.302
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	14.092	6.460	4.121

Kaynak: TÜİK